

Wiadomości

Środa, 6 marca 2024

84. rocznica pierwszej masowej deportacji obywateli polskich w głąb ZSRR

O godz. 11.00-tej w Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń znajdującym się od 2011 r. w Krakowie w Forcie 52 ½ Nord „Skotniki” przy ul. Kozienicka 24 odbyła się konferencja na temat pierwszej masowej deportacji obywateli polskich w głąb ZSRR dokonanej 10.02.1940 r. i kolejnych trzech: 13.04 i 1.07.1940 r. i 21.06.1941 r. 10.02.1940 r. NKWD rozpoczęło pierwszą deportację obywateli Rzeczypospolitej ze wschodnich jej ziem w głąb Związku Sowieckiego. Objęła ona ok. 220.000 osób. Ogółem do wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej 22.06.1941 r. wywieziono za koło podbiegunowe, na Syberię i do środkowej Azji około miliona osób (aktualnie podaje się 1.300.000). Celem tej akcji była likwidacja przez niewolniczą pracę „elementów specjalnie niebezpiecznych i antysowieckich” oraz depolonizacja i sowietyzacja wschodnich ziem Polski.

Organizacyjnie i formalnie Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń, działa w ramach krakowskiego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej. Zebranych powitał dyrektor Centrum... dr hab. Hubert Chudzio i przekazał prowadzenie konferencji dr Mariuszowi Solarzowi, który imiennie odczytywał gości spotkania - członków Związku Sybiraków i innych, a licznie zebrani witali ich brawami. Byli witani m.in. Małgorzata Kalańska, prezes Związku Sybiraków Oddziału w Katowicach i ks. kapelan Związku Sybiraków Katowicach, ppłk Grzegorz Bechta, Cecylia Radoń, z-ca dyrektora Oddziału Krakowskiego Instytutu Pamięci Narodowej, Joanna Florkiewicz-Kazimierczak, dyrektor Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego, Bożena Wójcik z ZHP, Jacek Fedorowicz, senator RP, Zbigniew Cichoń, były senator RP z małżonką, prof. Jan Duda, przewodniczący Sejmiku Woj. Małopolskiego, o. Jerzy Pajak, kapelan Związku Sybiraków, Marcin Tataara, pełnomocnik Wojewody Małopolskiego ds. integracji Środowisk Kombatanckich, Jadwiga Duda, prezes Stowarzyszenia „Klub Przyjaciół Wieliczki” ”.

Cecylia Radoń przeczytała list dyrektora Oddziału Krakowskiego IPN dr. hab. Filipa Musiała skierowany do uczestników wydarzenia. Wprowadzono sztandar Związku Sybiraków w Krakowie. W postawie na baczność zaśpiewano hymn Sybiraków. Głos zabrał dr inż. Józef Kołodziej, prezes Oddziału Związku Sybiraków w Krakowie, który m.in. uhonorował dr Mariusza Solarza, Alicję Śmigielską, dr Annę Hejczyk (nieobecną) - Złotą Odznaką Sybiraka, oraz wręczył legitymacje członkowską ostatnio zgłoszonemu. Zapraszał do wstępowania w szeregi Związku Sybiraków ich dzieci, wnuków, osoby postronne. Alicja Śmigielska przedstawiła film ilustrujący działalność Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń w 2023 r. Wyświetlono również film „Śladami polskich Sybiraków. Ekspedycja Masindi 2022 r.”, który pokazuje prace kierowanej przez dyrektora Huberta Chudzio ekspedycji UKEN w polskim kościele i na polskim cmentarzu w Ugandzie. Dyrektor Hubert Chudzio podziękował zebranych za udział w spotkaniu.

Wspomnę, że wśród członków Stowarzyszenia „Klub Przyjaciół Wieliczki” byli wieliczanie

deportowani w głąb ZSRS: śp. Barbara Jagielska Dobrzycka, śp. Tadeusz Janeczek oraz inni mieszkańcy Wieliczki m.in. Anna Gęgotek, Halina Greczkowska, Anna Kret, Janina Mydlarczyk, Jadwiga Kusina, Danuta Orłowska, Danuta Szado, Aleksandra Żmińkowska, Stanisław Alojzy Cholewa z Sierczy, Adam Chrustek, Stanisław Kulczyński z Sierczy, Ryszard Kurzawa, Tadeusz Miczyk ojciec Małgorzaty Mistarz-Astachów, Zenon Pasaławski, Stanisław Widomski. W związku z tym niżej podpisana 22.06. 2011 r. zorganizowała w Wieliczce, w sali „Magistrat” 162 spotkanie z cyklu „Wieliczka-Wieliczanie” z serii: „Wieliczanie na obczyźnie” (2) w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRS) pt. „Polacy, Wieliczanie na Syberii - deportowani w głąb ZSRR w latach 1940-1941”. Prelegentami spotkania byli: dr Przemysław Nagel z IPN, śp. Aleksandra Schemioth, prezes Związku Sybiraków w Krakowie., dr Hubert Hudzio i Anna Hejczyk z UKEN w Krakowie. Zamieszczam fotki z tego spotkania. Relacja ze spotkania została opublikowana w zeszytce 107 „Biblioteczki Wielickiej” Zapraszam do przeczytania zeszytu, który można wypożyczyć w Miejskiej i gminnych bibliotekach Gminy Wieliczka.

Opracowała Jadwiga Duda